

Beretning

1. Projektets titel

Foder og fødevarer sikkerhed

2. Projektperiode

Projektstart: 1. januar 2011 Projektafslutning: 31. december 2011

3. Projektets udbytte og effekt, formål og projektforsløbet

Projektets udbytte og effekt:

Projektet har via stikprøvekontrol afsløret, at der i kraftfoderblandingerne til malkekøer i gennemsnit manglede 1,5 FE pr. 100 kg. Fire ud af 21 prøver af kraftfoderblandinger til malkekøer dumpede på mindst én af de deklarerede parametre. Overvågning af kraftfoderblandinger for indhold af uønskede stoffer som for eksempel aflaktoksin har medvirket til at sikre, at der kun i yderst sjældne tilfælde findes detekterbare niveauer af aflaktoksin i leverandørmælk, der dog i alle tilfælde har ligget under den lovpligtige grænseværdi. Analyse af råvarer har givet mere sikre tabelværdier, hvilket bidrager til en mere præcis næringsstoffdeling og dermed bedre mulighed for at minimere kvæggets næringsstofudskillelse. Analyser af ludbehandlet korn fra den vanskelige høst i 2011 har kortlagt særlige skimmelsvampe, der kan vokse ved de høje pH-værdier.

Projektet formål:

Projektets formål var at medvirke til at sikre en høj fødevarer sikkerhed af mælk og kød samt en høj næringsstofudnyttelse og derved en økonomisk bæredygtig mælke- og kødproduktion.

Projektets faglige forløb:

Kvalitetssikring af kraftfoder

Der er gennemført en stikprøveundersøgelse af foderblandinger til malkekøer. I alt 21 prøver af foderblandinger blev udtaget af DLBR-rådgivningsvirksomhedernes kvægbrugsrådgivere, der også medvirkede i udvælgelsen af prøver, de ønskede at få analyseret. Herefter blev der lavet en prøveplan, og det lykkedes at få en passende vægtning af blandinger med højt fedt- og proteinindhold og af blandinger med mere moderat indhold. I alt indgik blandinger fra 8 firmaer og dermed fra de fleste af de firmaer, der producerer eller sælger kvægfoder i Danmark.

Blandingerne blev analyseret for vand, aske, råprotein, opløseligt råprotein, råfedt, træstof, NDF, EFOS og energiindhold (FE) og sammenholdt med de tilhørende garantier.

Kvalitetssikring af råvarer

For hver af de 25 mest anvendte råvarer til kvæg er der analyseret to stikprøver. Prøverne blev analyseret for råprotein, råfedt, råaske, vand, NDF, opløseligt protein samt mineraler. Resultaterne er anvendt som grundlag for opdatering af NorFor fodermiddeltabellen, så de vil blive anvendt i den praktiske foderplanlægning. Prøver af ludbehandlet korn, der var tydeligt angrebet af skimmelsvampe - sandsynligvis på grund af spiring før NaOH-behandlingen, er undersøgt for typer af skimmelsvampe, gær og bakterier.

Frivillige aftaler og overvågning af uønskede stoffer

De frivillige aftaler mellem foderstofbranchen og kvægbrugserhvervet om strammere krav til indhold af aflatoxin end tilladt ifølge lovgivningen og udeladelse af animalsk fedt er løbende opdateret med nye firmaer. Desuden er et arbejde med opdatering af aftalen om aflatoxin startet op. Målet er at sænke grænsen for aflatoxin i foder yderligere, så aflatoxin i mælk ikke detekteres. Indhold af aflatoxin i kraftfoderblandinger er overvåget i samarbejde med Mejeriforeningen, der udtager prøver af den rå mælk til analyse for aflatoxin. I tilfælde af, at der findes aflatoxin over den aftalte grænseværdi i mælk på 10 ppt, identificeres kilden til forurening af mælken ved, at kvægbrugsrådgiverne efter anvisning fra Videncentret for Landbrug, Kvæg udtager mistænkelige fodermidler i foderrationen til analyse. Foderstoffirmaet, der har leveret foderet orienteres og tilbydes at medvirke ved prøveudtagningen.

Når kilden til forureningen er identificeret, anmodes firmaet om straks at stoppe levering af det pågældende fodermiddel.

Der er udarbejdet artikler om uønskede stoffer som melldrøjetoksiner i korn, hvedens stinkbrand, græseværdier for mykotoksiner og generelt om toksiner i muggent korn.

Økonomi i gårdspecifikke mineralblandinger og tilsætningsstoffer

Variationen i omkostninger til mineralblandinger og tilsætningsstoffer er analyseret for besætninger i KvægNøglen, og årsager til variationen i omkostninger er undersøgt.

4. Formidling og vidensdeling vedr. projektet

Projektets resultater er publiceret på Videncentret for Landbrugs hjemmeside

<http://projektfinansiering.landscentret.dk/Promilleafgiftsfonden/2011/Foder-foedevarerikkerhed/Sider/default.aspx> samt på landmand.dk

5. Projektansvarlig

Teamleder Rudolf Thøgersen, Videncentret for Landbrug, Kvæg, Team Foderkæden, tlf.: 8740 5317; e-mail: rut@vfl.dk
